

gemeente **Oosterhout**

Collegevoorstel

Zaak : Continuïteit JeugdzorgPlus

Zaaknummer : 1008738

Datum: 21/03/2023	Auteur: MGe	Bereikbaar 14 0162
Status: Openbaar	Team: Sociaal Team Beleid	Handtekening

Onderwerp:
Continuïteit JeugdzorgPlus

Geraadpleegde vakgebieden:

Sociaal Domein team Beleid

Juridische zaken

Financiën

Conclusie raadpleging: Men is akkoord.

Communicatie: ja d.m.v.:

Bijlagen:

☐ Brief door college

☒ Brief aan gemeenteraad

☐ Brief beantwoording vragen ex art 41

☐ Nota voor de raad

☒ Overige bijlagen:

1. Continuïteitsplan Stichting Almata

Behandeling in / door:

Datum:

Aard behandeling:

☐ Raad

☐ Ondernemingsraad

Portefeuillehouder

Beenhakker

Geheimhouding op	Titel	Grondslag art. 5.1 WOO	Tot wanneer	Moet raad bekrachtigen?

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze aanvraag het zaaknummer 370724 te vermelden.

COLLEGE VOORSTEL

Datum: 14/03/2023

Openbaar

Bis-nummer: 1008738

Onderwerp: Continuïteit JeugdzorgPlus

Voorstel:

1. In te stemmen met het eenmalig verstrekken van een exploitatiebijdrage van € 25.583,10 aan Stichting Almata voor uitvoering van het basisscenario uit haar continuïteitsplan, conform het Convenant Continuïteit Jeugdhulp.
2. Opdracht te verstrekken aan de directie van Almata om voor het zomerreces 2023, samen met de jeugdhulpregio's West-Brabant Oost, West-Brabant West en Zeeland, te komen tot een nader voorstel voor een toekomstbestendig zorgaanbod van JeugdzorgPlus, de afbouw van deze voorziening en een beschrijving van de benodigde transformatie die daarvoor nodig is.
3. De gemeenteraad hierover te informeren met bijgaande raadsinformatiebrief.

Samenvatting (circa 10 regels)

Stichting Almata is een specialistische jeugdhulpaanbieder voor jongeren met complexe problematiek. Het is één van de elf organisaties in Nederland die JeugdzorgPlus aanbiedt, een vorm van jeugdhulp in gesloten setting. Gemeente Oosterhout neemt vanuit jeugdhulpregio West-Brabant Oost (WBO) JeugdzorgPlus af bij Stichting Almata. In het najaar van 2022 is gebleken dat Almata financiële problemen heeft. De continuïteit van de zorg die zij biedt, is hierdoor in gevaar. JeugdzorgPlus is een vorm van cruciale jeugdhulp, volgens de definitie die is opgenomen in het Convenant Continuïteit Jeugdhulp. Stichting Almata is daarom een cruciale aanbieder in ons jeugdzorglandschap. Om de continuïteit van deze cruciale zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om een continuïteitsplan op te stellen, en als gemeente mee te werken aan de realisatie van dit plan.

Juridisch kader

Gemeenten zijn vanuit de Jeugdwet verantwoordelijk voor het treffen van voorzieningen op het gebied van jeugdhulp, daar waar een jeugdige of een ouder hulp nodig heeft in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Hoewel de Rijksoverheid verantwoordelijk is voor het stelsel als geheel, is elke gemeente ervoor verantwoordelijk dat er een toereikend aanbod is van jeugdhulpvoorzieningen en gecertificeerde instellingen. Dit betekent ook dat het college van B&W, bij het eventueel wegvallen van een voorziening, ervoor verantwoordelijk is dat er een alternatieve voorziening beschikbaar is die kwalitatief en kwantitatief toereikend is voor de hulpvragen van jeugdigen en ouders in haar gemeente.

In 2021 is het [convenant 'Bevorderen continuïteit jeugdhulp'](#) getekend door VNG, de ministeries van JenV en VWS, de Jeugdautoriteit en brancheverenigingen voor gespecialiseerde jeugdhulp. Hiermee is het commitment uitgesproken om op basis van dit convenant te handelen wanneer er sprake is van liquiditeitsproblemen bij een zorgaanbieder die door de convenantpartijen als cruciaal is aangemerkt. Kern van het convenant is dat de betreffende zorgaanbieder en betrokken jeugdhulpregio's onder toezicht van de jeugdautoriteit gezamenlijk werken aan een gedragen plan voor herstel van de organisatie, een continuïteitsplan voor de zorg, of overdracht van de zorg in geval van faillissement. In dit geval is er sprake van een continuïteitsplan voor de zorg. Jeugdhulpregio West-Brabant West vervult de rol van accounthoudende regio voor het gebied West-Brabant/Zeeland.

De bijdrage die de gemeenten aan Stichting Almata betalen kan worden aangemerkt als staatssteun in de zin van artikel 107 lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Er is juridisch advies ingewonnen bij AKD over de zwaarte van dit risico. Bij de huidige stand van de rechtspraak bestaat rechtsonzekerheid over de argumentatie dat er geen sprake van staatssteun hoeft te zijn als een interstatelijk effect ontbreekt. Vanuit het convenant en draaiboek 'Continuïteit Jeugdhulp' hebben de partijen zoals VNG en de ministeries zich geconformeerd aan afspraken waar continuïteitsbijdragen aan zorgaanbieders onderdeel van zijn. Wanneer gemeenten dit niet naleven vanwege regels omtrent staatssteun en het gelijkheidsbeginsel kunnen zij met continuïteitsproblemen hun zorgplicht niet of onvoldoende vervullen. De Jeugdautoriteit heeft bevestigd dat zij gemeenten zullen ondersteunen als dit risico zich voordoet, vanuit haar opdracht om de continuïteit van Jeugdzorg te monitoren en daarop te interveniëren.

Aanleiding

Stichting Almata bestaat uit twee aparte zorgorganisaties; Almata en Almata Zorggroep (AZG). Almata biedt (kleinschalige) open en gesloten jeugdhulp en geeft behandeling aan jongeren en gezinnen met (zeer) complexe en domein overstijgende problematiek. AZG biedt residentieel wonen en ambulante begeleiding aan jongeren en jongvolwassenen.

Gemeente Oosterhout neemt vanuit jeugdhulpregio West-Brabant Oost (WBO) JeugdzorgPlus af bij Almata. Hiervoor hebben we een contract afgesloten op bovenregionale schaal, samen met de jeugdhulpregio's West-Brabant West en Zeeland, dit contract loopt tot 31-12-2023.

Kinderen uit onze regio WBO maken niet alleen gebruik van JeugdzorgPlus maar ook van de kleinschalige open voorziening van Almata en een klein aantal maakt ook gebruik van AZG. Dit gebeurt op basis van onderaannemerschap van andere zorgaanbieders die een contract met ons hebben afgesloten.

Sinds 2020 komen er minder kinderen in de JeugdzorgPlus terecht, conform onze beleidsdoelstelling. We willen immers dat kinderen "zo thuis mogelijk" opgroeien. Vanaf 2020 heeft deze daling zich ieder jaar doorgezet, en komen er minder kinderen in zorg bij Almata. De daling wordt verstrekt door maatschappelijke druk om de inzet van gesloten jeugdhulp te minimaliseren (denk hierbij aan de campagnes "Beweging naar nul" en oproepen van Stichting Het Vergeten Kind). De staatssecretaris van VWS heeft in juli 2022 [een brief naar de Tweede Kamer gestuurd](#) over de ambitie dat alle gesloten jeugdhulp uiterlijk op 1 januari 2025 kleinschalig is ingericht, en dat instellingen toewerken naar nul gesloten plaatsingen in 2030. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken, zijn we op zoek naar goede alternatieven om kinderen passende zorg te bieden. In het najaar 2022 is gebleken dat Almata financiële problemen heeft. De continuïteit van de zorg die zij biedt, is hierdoor in gevaar. Om de continuïteit van deze cruciale zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om een continuïteitsplan op te stellen, en als gemeente mee te werken aan realisatie van dit plan.

Welke data zijn gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

Conform het draaiboek bij het Convenant Continuïteit Jeugdhulp is een continuïteitsplan opgesteld. Het onderzoeksbureau AEF heeft, in opdracht van Stichting Almata, onderzoek gedaan naar de uitvoerbaarheid van een aantal scenario's en naar de oorzaken van de teruglopende inkomsten. Uit het rapport blijkt dat de hoge personeelskosten (stijgingen CAO en externe inhuur), toegenomen kosten voor energie en huur enerzijds en de te lage bezettingsgraad en tarieven anderzijds de oorzaken zijn van het verlies in 2022. In december 2022 heeft Almata al een aantal maatregelen doorgevoerd om het tekort te minimaliseren. Deze maatregelen zijn het verminderen van staffuncties en het afstoten/tijdelijk sluiten van een aantal zorggroepen met een te lage bezettingsgraad. Personeel van deze groepen worden op de andere groepen ingezet zodat kosten voor inhuurkrachten afnemen. Door het inzetten van deze maatregelen heeft Almata haar tekort kunnen terugdringen naar een tekort van € 610.000 per jaar.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

Naar aanleiding van de financiële problemen bij Almata vinden er sinds oktober 2022 wekelijks afstemmingsmomenten plaats tussen ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de gemeenten in West-Brabant en Zeeland en Stichting Almata. Hierbij sluiten de Jeugdautoriteit en onderzoeksbureau AEF frequent aan.

Wat willen we gaan doen?

Sinds oktober wordt er in goed gezamenlijk overleg gewerkt aan diverse duurzame oplossingsrichtingen. In de oplossingsrichtingen worden de volgende sporen onderscheiden:

- Op de korte termijn het continuïteitsplan waarbij wordt gewerkt aan het borgen van de beschikbaarheid van het aanbod JeugdzorgPlus . Ook verstrekken we een exploitatiebijdrage van € 25.583,10.
- Op de lange termijn het landelijke uitvoeringsplan af- & ombouw gesloten jeugdhulp en opbouw alternatieven, met resultaatafspraken voor 2025 en 2030. Dit wordt vastgelegd in de nieuwe overeenkomst voor JeugdzorgPlus vanaf januari 2024.
- Daarnaast is in ons regionaal bestuurlijk overleg WBO-jeugd d.d. 2 maart jl. is door de wethouders jeugd de opdracht meegegeven om, naast het komen tot een gezamenlijk plan op West-Brabant/Zeeland-niveau, voor regio WBO te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om minder afhankelijk te zijn van Stichting Almata voor ons dekkend zorgaanbod. Momenteel wordt een haalbare aanpak onderzocht.

Afweging van argumenten voor en tegen?

- a. Het advies is om in 2023 de kosten voor de uitvoering van het basisscenario te financieren zodat het aanbod JeugdzorgPlus in ons zorglandschap behouden blijft (zie voor meer informatie het continuïteitsplan in bijlage 1). Dit biedt de mogelijkheid om met de drie betrokken jeugdhulpregio's het transformatiescenario verder te onderzoeken. Dit onderzoek is nodig om te komen tot een duurzame oplossing, passend binnen onze financiële kaders. We realiseren ons hierbij dat mede door afbouw naar kleinschaligheid, JeugdzorgPlus en eventuele ander producten die nodig zijn om deze afbouw te realiseren waarschijnlijk niet goedkoper zullen worden;
- b. Hoewel in het continuïteitsplan staat dat het basisscenario om een structurele financiële impuls vraagt, is uit onderling overleg duidelijk geworden dat een eenmalige bijdrage van € 610.000 de continuïteit op korte termijn borgt en ruimte geeft om een transformatiescenario voor 2024 en verder uit te werken. Het advies is daarom om in te stemmen met een eenmalige gezamenlijke exploitatiebijdrage vanuit de drie jeugdhulpregio's aan stichting Almata;
- c. De totale eenmalige exploitatiebijdrage wordt gedaan door *drie* jeugdhulpregio's gezamenlijk. We delen dus de kosten.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

Hieronder is de verdeling van de betrokken jeugdhulpregio's weergegeven voor de eenmalige exploitatiebijdrage:

WBW	€ 265.500,00
WBO	€ 159.000,00
Zeeland	€ 185.500,00
	€ 610.000,00
	verdeling €530.000/convenantverdeling 35-30-35 + 80.000 voor rekening WBW

Regio WBO draagt € 159.000 bij aan het verwachte tekort 2023 van Stichting Almata waarmee het basisscenario mogelijk wordt gemaakt. Voor Oosterhout komt dit neer op een bedrag van € 25.583,10. Hiermee is in de begroting 2023 geen rekening gehouden en komen de jeugdbudgetten nog meer onder druk te staan. De financiële gevolgen na 2023 zijn nog niet bekend, dit wordt meegenomen in het voorstel over de toekomst van Almata.

Risico's?

-Stichting Almata bestaat uit twee gescheiden organisaties; Almata en Almata zorggroep (AZG). Er is verwevenheid tussen beide organisaties. In het continuïteit en herstelplan wordt op basis van een juridisch advies (Dirkzwager) gesteld dat er een hoge operationele en financiële verwevenheid is en deze leidt tot aansprakelijkheidsrisico's;

-We kiezen voor de eenmalige bijdrage in 2023, in afwachting van de nieuwe inkoop/aanbesteding voor Jeugdzorg+. Deze nieuwe inkoop/aanbesteding wordt binnenkort opgestart. Mocht dit niet op tijd lukken dan zou het tekort bij Stichting Almata mede een risico zijn voor de zorgcontinuïteit binnen de regio WBO.

Communicatie**Kernboodschap:**

Gemeente Oosterhout neemt JeugdzorgPlus af bij Stichting Almata. In het najaar 2022 is gebleken dat Almata financiële problemen heeft. De continuïteit van de zorg die zij biedt, is hierdoor in gevaar. JeugdzorgPlus is een vorm van cruciale jeugdhulp, volgens de definitie die is opgenomen in het Convenant Continuïteit Jeugdhulp en daarmee een belangrijke aanbieder is in ons jeugdzorglandschap. Om de continuïteit van deze cruciale zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om een continuïteitsplan op te stellen, en als gemeente Oosterhout mee te werken aan de realisatie van dit plan.